

Výklad rozsahu imunity

Pro účely výkladu rozsahu imunity členů Parlamentu je třeba za orgány komor pokládat poslanecké a senátorské kluby.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 11 Tcu 135/2012, ze dne 3.10.2012)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání návrh obviněného JUDr. V. B., na vydání rozhodnutí o vynětí z pravomoci orgánů činných v trestním řízení a rozhodl tak, že podle § 10 odst. 2 tr. ř. je obviněný JUDr. V. B. vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení ohledně jednání spočívajícího v tom, že dne 4. 2. 2011 na jednání poslaneckého klubu politické strany Věci veřejné, jejímž poslancem, ministrem a čelným představitelem tehdy byl, v rámci diskuse, při níž někteří poslanci kritizovali dopady účinné novely zákona o daních z příjmu, již došlo ke zdanění poslaneckých náhrad, a tedy k faktickému podstatnému snížení příjmů poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, nabídl při vědomí svých mimořádně dobrých majetkových poměrů celému poslaneckému klubu, že bude poslancům v případě finančních problémů individuálně k dispozici, čímž mínil, že je poslancům připraven poskytnout vodnou půjčku či jinou formu pomoci spočívající zejména v případném zajištění zakázek v rámci jiné výdělečné činnosti provozované poslanci, přičemž jeho nabídka byla motivována přinejmenším z podstatné části obavou z negativní mediální odezvy, jež by politickou stranu Věci veřejné postihla v případě znovuotevření debaty o výši poslaneckých příjmů a v případě snahy o opětovnou změnu zákona ze strany poslanců této politické strany, čemuž se svou nabídkou snažil zabránit, které podle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 13. 4. 2012, sp. zn. 3 T 8/2012, tvoří část skutku, v němž je spatřován zločin podplácení podle § 332 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku účinného ke dni 29. 3. 2011.

Z odůvodnění :

Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 5 podalo dne 28. 1. 2012 na obviněného JUDr. V. B. obžalobu, že

1. obviněný JUDr. B., jako poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, čelný představitel politické strany Věci veřejné (dále VV) a tehdejší ministr dopravy ČR, dne 29. března 2011 přibližně v 16.15 hod. v úmyslu udržet si na úkor svobodné vnitrostranické rozpravy rozhodující vliv v rámci zmíněné politické strany, případně tento vliv dále posílit, předal v restauraci A., Š., P., K. K., poslankyni Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, která v té době zastávala funkci předsedkyně poslaneckého klubu VV a zároveň byla členkou vyjednávacího týmu VV v koaliční vládě, úplatek ve výši 500.000,- Kč, a to tak, že do materiálů, které měla jmenovaná připraveny na koaliční jednání tzv. K9, vložil obálku označenou „KK“, v níž byla výše uvedená finanční částka v pětistícových bankovkách, na což od ní jako předsedkyně poslaneckého klubu VV mimo jiné požadoval, aby navzdory svému přesvědčení a dosavadním postojům vedla zmíněný poslanecký klub v loajalitě vůči jeho osobě jako neformálnímu lídrovi VV a v naznačené spojitosti, aby vůči němu taktéž přestala kriticky vystupovat, přičemž K. K. obálku s finanční hotovostí převzala, nicméně v bezprostřední návaznosti učinila kroky k zadokumentování uvedeného jednání obviněného JUDr. B.,

2. obviněný JUDr. B. dne 29. března 2011 přibližně v době od 19.30 hod. do 19.45 hod. jako poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a čelný představitel VV a tehdejší ministr dopravy ČR, ve svém

bytě na adrese K. n., P., v úmyslu dále posílit svůj vliv v rámci VV prostřednictvím eliminace nesouhlasných postojů vůči jeho snaze o přijetí jím preferované osoby mezi významné funkcionáře VV předal obviněnému Mgr. Š., poslanci Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a v té době i výkonnému místopředsedovi politické strany VV a zároveň členovi Rady VV za Plzeňský kraj, úplatek ve výši 170.000,- Kč, a to tak, že mu předal obálku označenou písmeny „JŠ“ s pětitisícovými bankovkami za to, že bude usilovat o zrušení klubu VV v P. a založení nového klubu VV v P., či vytvoření dalšího klubu VV v P., a dále, že bude usilovat o začlenění bývalého primátora Plzně Ing. P. R., někdejšího člena ODS, do struktury VV, přičemž obviněný Mgr. Š. uvedené finanční prostředky přijal s vědomím, že se jedná o úplatek, neboť do bytu obviněného JUDr. B. se dostavil z důvodu, aby si tento úplatek za to, že splní jeho pokyny, převzal, a tyto finanční prostředky následně částečně použil pro svou potřebu, kdy k oznámení tohoto protiprávního jednání nepřistoupil bezprostředně po přijetí předmětného úplatku, ale až v návaznosti na poznatky o hrozbě medializace předmětného jednání.

Tím se měl dopustit pokračujícího zločinu podplacení podle § 332 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku.

V podstatě ve stejném rozsahu byl předtím usnesením Poslanecké sněmovny z 30. srpna 2011 vysloven podle § 27 odst. 4 Ústavy České republiky souhlas s trestním stíháním poslance JUDr. V. B.

Obviněný JUDr. V. B. byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 13. 4. 2012, sp. zn. 3 T 8/2012, nepravomocně uznán vinným zločinem podplacení podle § 332 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku a podle § 332 odst. 2 tr. zákoníku mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání třiceti měsíců. Podle § 70 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku mu byl dále uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, a to částky 665.000,- Kč. Proti tomuto rozsudku podal obviněný odvolání.

Trestné činnosti se měl dopustit tím, že poté, co dne 4. 2. 2011 na jednání poslaneckého klubu politické strany Věci veřejné, jejímž poslancem, ministrem a čelným představitelem tehdy byl, v rámci diskuse, při níž někteří poslanci kritizovali dopady účinné novely zákona o daních z příjmu, již došlo ke zdanění poslaneckých náhrad, a tedy k faktickému podstatnému snížení příjmů poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, nabídl při vědomí svých mimořádně dobrých majetkových poměrů celému poslaneckému klubu, že bude poslancům v případě finančních problémů individuálně k dispozici, čímž mínil, že je poslancům připraven poskytnout výhodnou půjčku či jinou formu pomoci spočívající zejména v případném zajištění zakázek v rámci jiné výdělečné činnosti provozované poslanci, přičemž jeho nabídka byla motivována přinejmenším z podstatné části obavou z negativní mediální odezvy, jež by politickou stranu Věci veřejné postihla v případě znovuotevření debaty o výši poslaneckých příjmů a v případě snahy o opětovnou změnu zákona ze strany poslanců této politické strany, čemuž se svou nabídkou snažil zabránit,

1. dne 29. 3. 2011 přibližně v 16.15 hod. v restauraci A., Š., P., poskytl bez vyhotovení písemné smlouvy poslankyni strany Věci veřejné K. K., na základě její předchozí žádosti bezúročnou půjčku ve výši 500.000,- Kč v hotovosti, kterou jí předal v obálce, s tím, že dle jejich ústní dohody jedinou sjednanou podmínkou půjčky byla lhůta splatnosti 1 roku,

2. dne 29. 3. 2011 přibližně v době od 19.30 hod. do 19.45 hod. ve svém bytě na adrese K. n., P., poskytl bez vyhotovení písemné smlouvy poslanci strany Věci veřejné, spoluobviněnému Mgr. J. Š., na základě jeho předchozí žádosti bezúročnou půjčku ve výši 170.000,- Kč v hotovosti, kterou mu předal v obálce, s tím, že dle jejich ústní dohody jedinou sjednanou podmínkou půjčky byla lhůta splatnosti 1 roku,

přičemž v obou případech jej poslanci požádali o půjčku s odkazem na jeho předchozí nabídku

vyslovenou na poslaneckém klubu strany Věci veřejné, a obě takto poskytnuté půjčky představovaly pro jejich příjemce majetkové obohacení spočívající v absenci povinnosti hradit úroky, jež by jim vznikla, pakliže by smlouvu o úvěru uzavřeli za podmínek obvyklých v obchodním styku, a další zvýhodnění spočívající v podmínkách poskytnutí půjčky (zejména sporná faktická vymahatelnost vrácení půjčky, absence zajištění závazku).

Dne 9. 8. 2012 podal obviněný JUDr. V. B. prostřednictvím svého obhájce Doc. JUDr. Tomáše Grivny, Ph. D., Nejvyššímu soudu návrh na rozhodnutí podle § 10 odst. 2 tr. ř., a to zda je vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení podle čl. 27 odst. 2 Ústavy České republiky.

V textu svého podání navrhovatel uvedl, že z hlediska formulace skutkové podstaty trestného činu podplácení podle § 332 tr. zákoníku je trestný čin dokonán již v okamžiku nabídky úplatku. Následné předání peněz je již jen realizací nabídky, tedy následuje po dokonání trestného činu. Jestliže je část jednání, která je rozhodná pro naplnění znaků trestného činu podplácení podle § 332 tr. zákoníku, spojována s diskusí a projevem obviněného jako poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na půdě Poslanecké sněmovny při jednání poslaneckého klubu, vyvstala tím otázka, zda není, popř. do jaké míry, obviněný vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení, a zda je tudíž v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. c) tr. ř. jeho trestní stíhání nepřipustné.

Ustanovení čl. 27 odst. 1 a 2 Ústavy České republiky upravují případy hmotně právních exempcí, kdy nejen, že nepřichází v úvahu trestní stíhání poslance, ale je dopředu vyloučena jeho trestní či jiná veřejnoprávní odpovědnost. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení nelze poslance nebo senátora trestně stíhat za projevy učiněné v Poslanecké sněmovně (Senátu) nebo v jejich orgánech. Poslanec (senátor) v takovém případě podléhá pouze disciplinární pravomoci komory, jejímž je členem. Ústava orgány Poslanecké sněmovny taxativně nevyjmenovává. Pouze v čl. 31 odst. 1 stanoví, že komory zřizují jako své orgány výbory a komise. Na jiném místě v čl. 30 uvádí vyšetřovací komisi. Zákon č. [90/1995](#) Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny v části šesté nesoucí označení „Orgány Sněmovny“, uvádí pod touto rubrikou pouze výbory a komise Sněmovny, poslanecký klub je uveden na jiném místě v samostatné části. Při doslovném výkladu tak lze dospět k závěru, že poslanecký klub není orgánem Poslanecké sněmovny.

V části věnované výkladu historickému pak obviněný připomněl, že v době schválení Ústavy a její účinnosti (od 1. 1. 1993) obsahoval úpravu orgánů Poslanecké sněmovny jednacím řád České národní rady (zákon č. [35/1989](#) Sb.). Podle čl. 106 odst. 4 Ústavy se do přijetí zákonů o jednacím řádu komor postupuje v jednotlivých komorách podle jednacímho řádu České národní rady. Mezi orgány České národní rady pak byl poslanecký klub zařazen novelou tohoto zákona č. [280/1991](#) Sb. s účinností od 15. 7. 1991. Tato úprava platila až do nahrazení zákonem o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, tedy do 31. 7. 1995. Přitom podle § 123 jednacímho řádu Poslanecké sněmovny (dále jen „JŘ PS“) orgány Sněmovny, jejich funkcionáři, funkcionáři Sněmovny a ověřovatelé Sněmovny, jakož i poslanecké kluby a jejich funkcionáři zvolení nebo ustanovení podle dosavadních předpisů se považují za orgány a funkcionáře zvolené a ustanovené podle tohoto zákona. Poslanecké kluby tak byly výslovně uvedeny jako orgány České národní rady i Poslanecké sněmovny nejméně v období od 15. 7. 1991 do 31. 7. 1995. Poslanecký klub byl orgánem ČNR při stejném rozsahu imunity poslanců Národní rady, jakou požívají poslanci dnes. Z historického srovnání je tak patrné, že při téměř identickém rozsahu imunity a znění článků ústav o zřizování orgánů příslušné komory by byl rozsah imunity závislý na tzv. jednoduchém právu.

Výkladem teleologickým dochází obviněný k závěru, že účelem imunity vztahující se na projevy poslanců je umožnit poslancům svobodně a bez zábran se vyjadřovat při výkonu svého mandátu tak, aby mohl poslanec bez obav vyjádřit názor k projednávané věci nebo k dotčeným osobám. Typicky jsou názory vyjadřovány v rámci plenárního zasedání. Obdobou je však i jednání na poslaneckém klubu, jehož význam je nepochybný. Poslanecký klub je fakticky a materiálně postaven

naroveň ostatním orgánům Sněmovny, neboť tento klub, resp. jeho členové, disponují významnými pravomocemi, které jim jednací řád přiznává. Těmito jsou zejména oprávnění navrhnout členy Organizačního výboru (§ 46 odst. 1 JŘ PS), členství v poslaneckém klubu ovlivňuje zasedací pořádek poslanců ve Sněmovně (§ 52 odst. 1 JŘ PS), poslanecké kluby mohou ovlivnit jednání Sněmovny tím, že na návrh dvou z nich nemusejí být dodržena pravidla stanovená v ustanovení § 53 odst. 1 JŘ PS, jeden poslanecký klub může navrhnout změnu nebo doplnění pořadu jednání (stejně právo má mimo jiné i výbor), vedle předsedajícího schůze Sněmovny může pouze již jen předseda poslaneckého klubu navrhnout přerušování schůze Sněmovny (§ 54 odst. 9 JŘ PS), poslanec pověřený přednést stanovisko poslaneckého klubu k projednávanému bodu není omezen časovým limitem deseti minut, nad to se mu udělí slovo, kdykoliv o to požádá (§ 58 odst. 3 a § 59 odst. 1 JŘ PS). Vedle prezidenta České republiky, člena vlády či předsedy Sněmovny je předseda poslaneckého klubu jednou z osob, které se udělí slovo, kdykoliv o to požádá. Vedle výborů jsou to pak právě poslanecké kluby, které se vyrozumívají o žádosti vlády o vyslovení důvěry nebo o návrhu na vyslovení nedůvěry vládě (§ 85 odst. 1 JŘ PS).

Důležitá je podle obviněného rovněž úloha poslaneckých klubů v legislativním procesu, neboť se jim nejméně deset dnů před schůzí Sněmovny, na níž má dojít k jeho prvnímu čtení, doručuje návrh zákona s případným stanoviskem vlády. Dva poslanecké kluby pak mohou na základě své námítky zabránit tomu, aby Sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení (§ 90 odst. 3 JŘ PS), a rovněž tak zabránit zkrácení lhůty pro projednání návrhu zákona ve výboru (§ 91 odst. 2 JŘ PS). Významným oprávněním přiznaným poslaneckým klubům je podávání písemných návrhů volební komisi na kandidáty pro volbu předsedy Sněmovny, místopředsedů Sněmovny, předsedů výborů a komisí Sněmovny a na nominaci ověřovatelů Sněmovny. Jsou to rovněž poslanecké kluby, které navrhuji členy výborů a komisí Sněmovny a jejich počty (§ 116 odst. 1 JŘ PS).

Na základě uvedeného přehledu tak obviněný konstatuje, že poslaneckému klubu a jeho členům je přiznáno tak významné postavení, které fakticky odpovídá postavení výborů a komisí Sněmovny. Vliv poslaneckého klubu na chod Sněmovny, volbu jejích nejvyšších orgánů a jeho role v legislativním procesu je tak zásadní, že je oprávněný zájem na tom, aby členové poslaneckého klubu byli chráněni při svých hlasováních a projevech učiněných na jednání klubu stejně jako jsou chráněni poslanci při hlasování a projevech učiněných ve Sněmovně. Opačný výklad by mohl znamenat, že poslanec je v rámci jednání poslaneckého klubu ohrožen například při proslovu projevem svého názoru na konkrétní osobu, jež by měla být kandidátem na některou z funkcí uvedených v ustanovení § 116 odst. 1 JŘ PS, neboť takový poslanec by mohl být v krajním případě trestně stíhán například pro trestný čin pomluvy podle § 184 tr. zákoníku. Stejně tak by poslanci mohlo hrozit trestní stíhání při argumentaci na jednání poslaneckého klubu, který zvažuje argumenty pro a proti vyslovení se k přijetí určitého návrhu zákona, a ovlivňující ostatní členy poslaneckého klubu, jaké k tomuto návrhu zaujmout stanovisko. Ochrana této diskuse je jedním z důvodů ochrany poslanců na základě čl. 27 odst. 1 a 2 Ústavy.

V komparativním srovnání se zahraničím se jeví podle obviněného úprava imunity pro projevy v Poslanecké sněmovně a jejích orgánech poměrně úzká. Celá řada evropských států imunitu na projevy člena zákonodárského sboru zaručuje v širším rozsahu. Důležitým aspektem je, zdali došlo k projevu v souvislosti s výkonem mandátu, zpravidla je nerozhodné, zdali k projevu došlo na půdě příslušné komory nebo mimo ni. Tímto způsobem je upravena také imunita poslanců Evropského parlamentu. Podle čl. 8 protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie, který je připojen ke Smlouvám o EU, FEU a ESAE, nemohou být členové Evropského parlamentu vyšetřováni, zadrženi nebo stíháni pro své názory či hlasování během výkonu své funkce. Podle názoru obviněného je tedy zřejmé, že v komparativním pohledu je upřednostňováno hledisko souvislosti s výkonem funkce před místem, kde k projevu dochází.

Článek 27 odst. 2 Ústavy je podle obviněného třeba extenzivně vyložit tak, že se vztahuje i na projevy

poslance na poslaneckém klubu. K tomu lze dospět dvojím možným výkladem. První možnost vede přes označení poslaneckého klubu za orgán Poslanecké sněmovny, ať již s argumentací, že výčet orgánů Poslanecké sněmovny není taxativní, nebo s argumentací, že jde o orgán v materiálním smyslu, či jakýsi orgán sui generis. Druhou možností je vyložit slovní spojení „v Poslanecké sněmovně“ tak, že se tím míní nejen jednání pléna, ale i jednání poslaneckého klubu. V obou případech je závěr odůvodněn nejen výkladem teleologickým, ale i historickým a komparativním. Součástí podání je i tvrzení, že ustanovení § 27 odst. 2 Ústavy má chránit poslance za projevy na „půdě Sněmovny“, ve „strukturách Sněmovny“, při oficiálních jednáních. Poslanecké kluby upravuje platný jednací řád Poslanecké sněmovny v části deváté (§ 77 až 81). Je proto nepochybné, že poslanecké kluby jsou oficiální (zákonnou) součástí Sněmovny - jsou oprávněny používat ke své činnosti místnosti v prostorách Sněmovny včetně potřebných technických prostředků, na úhradu nákladů se poslaneckým klubům poskytuje příspěvek z rozpočtu Sněmovny. Není-li podle současné zákonné úpravy poslanecký klub orgánem Sněmovny, je otázkou, co poslanecký klub je. Chrání-li čl. 27 odst. 2 Ústavy poslance před trestním stíháním indemnitou za projevy učiněné v Poslanecké sněmovně nebo jejích orgánech chtěl tím ústavodárce říci, že tato ochrana se vztahuje na všechny oficiální „prostory“ Poslanecké sněmovny a tudíž za projev učiněný při oficiálním jednání klubu, což nepochybně souvisí s výkonem mandátu, není možné podle čl. 27 odst. 2 Ústavy poslance stíhat.

Závěrem svého podání tak obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud v souladu s ustanovením § 10 odst. 2 tr. ř. rozhodl o tom, že obviněný JUDr. V. B. je pro skutek spočívající v tom, že na jednání poslaneckého klubu politické strany Věci veřejné, jejímž poslancem, ministrem a čelným představitelem tehdy byl, v rámci diskuze, při níž někteří poslanci kritizovali dopady účinné novely zákona a daních z příjmu, již došlo ke zdanění poslaneckých náhrad a tedy k faktickému podstatnému snížení příjmu poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, nabídl při vědomí svých mimořádně dobrých majetkových poměrů celému poslaneckému klubu, že bude poslancům v případě finančních problémů individuálně k dispozici, jak je uvedeno v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5, sp. zn. 3 T 8/2012, ze dne 13. 4. 2012, vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení, neboť na jeho projev učiněný na jednání poslaneckého klubu politické strany Věci veřejné dne 4. 2. 2011 se vztahuje ochrana zaručená ustanovením čl. 27 odst. 2 Ústavy.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) projednal předložený návrh a dospěl k následujícímu závěru.

Podle § 10 odst. 1 tr. ř. o vynětí z pravomoci orgánů činných v trestním řízení jsou z takové pravomoci podle trestního řádu vyňaty osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva.

Podle § 10 odst. 2 tr. ř. platí, že vznikne-li pochybnost o tom, zda nebo do jaké míry je někdo vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení podle tohoto zákona, rozhodne o tom na návrh dotčené osoby, státního zástupce nebo soudu Nejvyšší soud. Podle § 11 odst. 1 písm. c) tr. ř. dále platí, že trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, jde-li o osobu, která je vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení (§ 10), nebo o osobu, k jejímuž stíhání je podle zákona třeba souhlasu, jestliže takový souhlas nebyl oprávněným orgánem dán.

Podle čl. 27 odst. 2 Ústavy České republiky (č. [1/1993](#) Sb., dále jen „Ústava“) za projevy učiněné v Poslanecké sněmovně nebo Senátu nebo v jejích orgánech nelze poslance nebo senátora trestně stíhat. Poslanec nebo senátor podléhá jen disciplinární pravomoci komory, jejímž je členem. Při výkladu tohoto ustanovení je třeba nejprve stanovit, co lze považovat za orgány Poslanecké sněmovny. Samotná Ústava v čl. 31 odst. 1 říká, že komory zřizují jako své orgány výbory a komise. Je však otázkou, zda má jít o taxativní výčet orgánů komor, neboť jak namítá obviněný, v minulosti se v zákoně o jednacím řádu České národní rady vyskytoval výčet mnohem širší.

V tomto směru lze v odborné literatuře najít rozdílné názory. Podle komentáře k Ústavě (Sládeček, V., Mikule, V., Syllová, J., Ústava České republiky, 1. Vydání, C. H. Beck, Praha: 2007, s. 219) se orgánem komory rozumí výbor, komise a vyšetřovací komise, za orgán komory v širším slova smyslu je v tomto případě nutno považovat i orgán výboru, tedy podvýbor. Naopak orgánem ve smyslu čl. 31 není poslanecký (senátorský) klub ani jiné uskupení poslanců nebo senátorů. Na str. 220 dále autoři uvádějí: „Projevem učiněným v komoře se nerozumí projevy mimo jednání – tedy např. o přestávce jednání, na chodbách, v restauracích sídla Parlamentu apod. Projevem učiněným v komoře se nerozumí projevy, které člen Parlamentu pronesl v rámci výkonu svého mandátu, ale jinde nebo jindy než při jednání komory nebo jejích orgánů. Chráněny proto nejsou projevy pronesené v poslaneckém (senátorském) klubu.“. Dále k čl. 31 na str. 244 komentář uvádí, že ustanovení odstavce 1 spolu s čl. 30 taxativně vypočítává, jaké druhy orgánů mohou komory Parlamentu České republiky zřídit. Na str. 249 se pak zmiňuje o podvýboru v tom smyslu, že podvýbor není orgánem komory, je pouze pracovním orgánem výboru a předkládá svá usnesení výboru, který jej zřídil (při výkladu k čl. 27 však komentář naopak uvádí, jak bylo citováno výše, že pro účely tohoto ustanovení je nutno i podvýbor považovat za orgán komory). Konečně na str. 250 komentář zmiňuje: “Přestože poslanecké (senátorské) kluby nejsou orgány komor, mají podle jednacích řádů v komorách řadu práv.”.

Další komentář rovněž nepovažuje poslanecký klub za orgán komory (Klíma, K., a kol., Komentář k Ústavě a Listině, 1. Díl, 2. Vydání, nakl. Aleš Čeněk, Plzeň 2009, str. 296).

Z další odborné literatury se pak této otázce věnuje L. Bahýřlová (Bahýřlová, L., a kol., Ústava České republiky, Linde Praha, 2010) v komentáři k čl. 31 Ústavy na str. 423, kde uvádí: „vedle výborů působí v obou komorách i poslanecké (resp. senátorské) kluby. Přikláníme se spíše k názoru, že kluby je možné v materiálním smyslu řadit mezi orgány Parlamentu, přestože takto nejsou Ústavou ČR ani jednacím řádem komor Parlamentu označeny... Toto postavení jim však přísluší především s ohledem na jejich funkce organizační i politické ... s jejich existencí a činností JŘPS (pozn.: jednacím řádem Poslanecké sněmovny) na mnoha místech výslovně počítá.“.

Nejvyšší soud je toho názoru, že pro účely výkladu rozsahu imunity (indemnity) členů Parlamentu je třeba poslanecké a senátorské kluby za orgány komor pokládat. Při výkladu pojmu „orgán Poslanecké sněmovny nebo Senátu“ ve smyslu čl. 27 odst. 2 Ústavy je třeba vzít v úvahu účel tohoto ustanovení. Považovat za orgány Poslanecké sněmovny pouze výbory a komise, resp. vyšetřovací komise, by znamenalo vykládat toto ustanovení příliš úzce. Tento jazykový výklad založený pouze na znění čl. 31 odst. 1 Ústavy a úpravě části šesté zákona č. [90/1995](#) Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, se jeví jako nepřiměřeně restriktivní. Článek 31 odst. 1 Ústavy není formulován tak, že by z něj vyplýval zřejmý záměr ústavodárce stanovit zde taxativní výčet orgánů komor. Ústavodárce zde chtěl zřejmě spíše stanovit, jaké orgány komory mohou nebo musejí zřizovat, vznikne-li potřeba nebo ukládá-li jim to zákon. I v době vzniku Ústavy však existoval předpis – zákon č. [35/1989](#) Sb., o jednacím řádu České národní rady, ve znění zákona č. [280/1991](#) Sb., který obsahoval daleko širší výčet orgánů České národní rady a který se měl podle čl. 106 odst. 4 Ústavy aplikovat do přijetí zákonů o jednacím řádu komor. Samotná Ústava tak počítala s faktem, že mimo orgánů, jež komory zřizují podle čl. 31 odst. 1, existovaly ze zákona i další orgány komor, mezi nimiž byly také poslanecké kluby. Lze se domnívat, že do přijetí zákona č. [90/1995](#) Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, by se indemnita podle čl. 27 odst. 2 Ústavy vztahovala i na projevy poslance učiněné na jednání poslaneckého klubu. Lze tak přisvědčit obviněnému v tom smyslu, že jazykovým výkladem bychom dospěli k absurdnímu závěru, kdy rozsah ústavně zaručené imunity by závisel na předpisech nižší právní síly.

Pojem „orgán“ je proto podle názoru Nejvyššího soudu pro účely imunity třeba vykládat tak, že se jedná o zákonem předpokládané „místo“, kde poslanci (senátoři) vykonávají svůj mandát spolu s dalšími poslanci (senátory), tedy kde se zpravidla odehrává diskuse o legislativních návrzích, přijímají se politická rozhodnutí apod. Z tohoto hlediska je zřejmé, že se poslanecký (senátorský)

klub nijak výrazně neliší od výborů a komisí zřizovaných komorami. Jeho role v legislativním procesu je nezpochybnitelná a významná. Zde lze odkázat na výčet oprávnění podrobně citovaný v podání obviněného, jakož i na poukaz na skutečnost, že poslanecké kluby jsou oficiální (zákonnou) součástí Sněmovny - jsou oprávněny používat ke své činnosti místnosti v prostorách Sněmovny včetně potřebných technických prostředků, na úhradu nákladů se poslaneckým klubům poskytuje příspěvek z rozpočtu Sněmovny. Z pohledu poslance či senátora se diskuse odehrávající se v klubech liší od diskuse v komisích, výborech a samotné Poslanecké sněmovně či v Senátu pouze v tom směru, že v klubech se sdružují poslanci jedné politické strany. I v rámci jedné politické strany však může docházet k výrazným názorovým střetům a konfliktům. Stejně tak i zde může dojít ke zneužití trestního stíhání jako prostředku politického boje proti politickým rivalům.

Při srovnání zejména s právní úpravou imunity poslanců Evropského parlamentu, kteří jsou chráněni při projevech souvisejících s výkonem mandátu kdekoli, nejen na jednání Evropského parlamentu a jeho orgánů, je zřejmé, že česká právní úprava je v tomto směru užší. Nejvyšší soud je proto toho názoru, že výklad ustanovení čl. 27 odst. 2 Ústavy, podle kterého by členové Parlamentu byli imunitou chráněni pouze na jednáních komor, výborů a komisí, by byl příliš restriktivní a formalistický a nekorespondoval by s účelem této právní úpravy, neboť není logické, aby ústavodárce chtěl omezit rozsah imunity pouze na některé vybrané orgány, přičemž poslanecké a senátorské kluby by z této ochrany vyloučil, ačkoli jejich postavení, úloha v legislativním procesu, pravomoci a úkoly jsou srovnatelně významné s těmi, které přísluší výborům a komisím. Nejvyšší soud tak dospěl k závěru, že poslanecký (senátorský) klub je třeba pro účely výkladu ustanovení čl. 27 odst. 2 Ústavy považovat za orgán komory.

Dále bylo třeba v této souvislosti zodpovědět otázku, zda jednání obviněného popsané ve výroku rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5, resp. jeho část, je možné považovat za projev ve smyslu čl. 27 odst. 2 Ústavy. Podle komentáře (Sládeček, V., Mikule, V., Syllová, J., Ústava České republiky, 1. Vydání, C. H. Beck, Praha: 2007, s. 216) se projevem rozumí nejen výroky, ale i gesta, písemná podání, návrhy a jiné projevy vůle. Jednání popsané ve výroku tohoto rozhodnutí lze jednoznačně považovat za verbální výrok, tedy i projev. Nejvyšší soud je navíc toho názoru, že projev ve smyslu čl. 27 odst. 2 Ústavy by měl být vždy učiněn v souvislosti s výkonem mandátu poslance či senátora, ačkoli to není v tomto ustanovení výslovně uvedeno, avšak vyplývá to ze smyslu právní úpravy. V tomto případě lze jednání obviněného, kterým (stručně řečeno) nabídl poslancům, že jim „bude individuálně k dispozici“, považovat za učiněné v rámci výkonu poslaneckého mandátu, neboť, jak zjistil soud prvního stupně, obviněný se takto vyjádřil v souvislosti se zdaněním poslaneckých náhrad s úmyslem předejít negativní mediální odezvě, která by mohla postihnout jeho politickou stranu.

Nejvyšší soud tak dospěl k závěru, že na část skutku, pro který byl obviněný nepravomocně odsouzen rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 13. 4. 2012, sp. zn. 3 T 8/2012, popsanou ve výroku tohoto rozhodnutí se vztahuje ochrana zaručená čl. 27 odst. 2 Ústavy České republiky a pro toto jednání je obviněný vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení ve smyslu § 10 odst. 2 tr. ř. Jeho trestní stíhání pro tuto část jednání je proto nepřijatelné podle § 11 odst. 1 písm. c) tr. ř.

Vzhledem k tomu, že jednání popsané ve výroku tohoto rozhodnutí Nejvyššího soudu nebylo uvedeno v žalobním návrhu, soud prvního stupně o ně rozšířil popis, jakož i rozsah žalovaného skutku obviněného záležejícího v poskytnutí finančních částek dvěma poslancům, k němuž došlo mimo Poslaneckou sněmovnu, přičemž jde o jednání, na které se vztahuje imunita a které nebylo součástí popisu skutku, pro nějž byl vydán Poslaneckou sněmovnou souhlas k trestnímu stíhání obviněného, Nejvyšší soud pokládá za nutné vyjádřit se podrobněji k otázce, jaké důsledky jeho rozhodnutí má na další projednání věci. Tak, jak byl skutek obviněného popsán po jeho rozšíření v rozsudku soudu prvního stupně, by měl naplňovat objektivní stránku tohoto trestného činu dvěma alternativními jednáními popsanými v ustanovení § 332 odst. 1 tr. zákoníku, a to poskytnutí úplatku jinému a nabídnutí úplatku jinému, byť soud prvního stupně v tzv. právní větě formu nabídnutí úplatku

neuevdl, přestože skutek právě v tomto směru oproti obžalobě doplnil. Přitom jenom jednoho tohoto alternativního jednání - nabídnutí úplatku - se měl dopustit za okolností odůvodňujících jeho vynětí z pravomoci orgánů činných v trestním řízení. Za této situace nedopadají důsledky tohoto rozhodnutí Nejvyššího soudu na druhé alternativní jednání popsané v žalobním návrhu, spočívající v samotném předání půjček dne 29. 3. 2011. Je nutno si především uvědomit, že toto rozhodnutí Nejvyššího soudu není rozhodnutí ve věci, které by tvořilo překážku věci rozhodnuté. Věc se nyní nachází ve stádiu odvolacího řízení. Bude tak na Městském soudu v Praze, aby posoudil zbylou část jednání obviněného. Dospěje-li k tomu, že tato zbylá část sama o sobě naplňuje skutkovou podstatu trestného činu podplacení, vypustí z popisu skutkových okolností tu část jednání, pro kterou je trestní stíhání obviněného nepřipustné. Jde o případ obdobný tomu, kdy soud projednává trestný čin, který měl být spáchán dvěma alternativními jednáními, např. trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, u něhož měl pachatel drogy vyrábět a následně je prodávat, ale výroba se neprokáže. Na odpovědnosti pachatele za prokázaný prodej to nemá žádný vliv a soud v rozsudku pouze vypustí tu část skutku popisující výrobu drogy a odpovídající část právní věty. V obou těchto případech je z některých důvodů vyloučen postih jednoho alternativního jednání za situace, kdy tato skutečnost nemá vliv na trestní odpovědnost za druhé alternativní jednání. V části jednání, na niž rozhodnutí Nejvyššího soudu dopadá, není proto v této věci namíste trestní stíhání zastavovat.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)